

# Årsrapport 2021

## Modum kommunes Etikkråd





## Innholdsfortegnelse

Etikkarbeid i Modum kommune .....	3
Overordnet etisk målsetting .....	3
Etikkrådet i Modum kommune .....	3
Hva er et etisk dilemma og etisk refleksjon? .....	3
Hva kan rådet bidra med?.....	4
Rådets mandat .....	4
Hvem kan kontakte rådet?.....	4
Rådet skal .....	5
Mål for rådets arbeid .....	5
Rådets sammensetning i 2021 .....	5
Aktiviteter 2021.....	6
Økonomi.....	6
Rådet vil arbeide videre med følgende i 2022: .....	6



## Etikkarbeid i Modum kommune

Modum kommune er ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester og forvalter ressurser på vegne av fellesskapet. Kommunen er gitt en betydelig makt som forvalter av en rekke lover og forskrifter. Tillit til at kommunen opererer etisk forsvarlig og tar samfunnsansvar er derfor helt avgjørende. En etisk forsvarlig virksomhet innebærer at kommunen opptrer i samsvar med kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk, yrkesetiske retningslinjer og etablerte oppfatninger om hva som er rett og galt.

## Overordnet etisk målsetting

Målet med kommunens etiske retningslinjer er å fremme holdninger og praksis som gjør at kommunen kjennetegnes av åpenhet, respekt, redelighet, likebehandling, lojalitet og kompetanse.

De etiske retningslinjene skal:

- Fremme bevissthet omkring etiske tema/etisk refleksjon
- Bidra til å styrke kommunens tillit og omdømme
- Klargjøre hva som er god praksis
- Avklare forventninger både til oss selv og våre samarbeidspartnere

## Etikkrådet i Modum kommune

Modum kommunes etikkråd ble opprettet i etterkant av KS-prosjektet «Samarbeid om etisk kompetanseheving» 2012-2015. I 2017 ble Modum invitert av Senter for medisinsk etikk til å delta i et forskningsprosjekt som skulle følge og evaluere nye kliniske etikk-komiteer/etikkråd i kommunal helse- og omsorgstjeneste. I den forbindelse ble det opprettet et etikkråd i Modum kommune. Til forskjell fra andre kommuner har Modum et etikkråd som er for alle etater, ikke bare for helse- og sosialetaten.

Etikkrådets arbeid sees i sammenheng med kommunens etiske retningslinjer. Etikkrådet veiledes av Senter for medisinsk etikk ved Universitetet i Oslo.

## Hva er et etisk dilemma og etisk refleksjon?

Vi har alle et sett med leveregler, en moral. Vi handler ut fra hva vi mener er rett, galt, ondt og godt. De fleste mener for eksempel at det er rett å stoppe for rødt lys og galt å snike på bussen. For mange oppleves det verdifullt å være ærlig, og de fleste forsøker å være oppmerksomme når menneskene rundt oss har det vanskelig. Etikk er refleksjon over moral. Å reflektere er å tenke om igjen, se på levereglene våre med nye øyne. Hverdagen er preget av vanetenkning og vi handler slik vi pleier å gjøre. Vi trenger å stille spørsmål ved det vi gjør, å reflektere. Da må vi begynne å tenke igjennom prinsippene vi bygger på, holdningene som ligger bak, hvem som berøres av valgene våre, og hvordan de berøres.



- Et etisk dilemma er en valgsituasjon hvor vi - uansett hva vi velger - krenker verdier vi er forpliktet av. Et dilemma har ingen klare svar; verdier, holdninger, moral og kultur har stor innvirkning.
- Det er en situasjon hvor det finnes gode moralske innvendinger mot ethvert handlingsalternativ. Løsningsalternativene har både fordeler og ulemper og det er vanskelig å vite hva som veier tyngst.

Et etiske dilemma oppstår når en opplever problemer som det ikke fins noen opplagt løsning på, og der den ene løsningen kan være like god (eller dårlig) som den andre. Et etisk dilemma utfordrer til å velge mellom ulike alternativer, og i rådet kan ansatte, innbyggere, brukere og pårørende og samarbeidspartnere får bistand til å se disse ulike alternativene.

## Hva kan rådet bidra med?

Etikkrådet kan bistå til en bredere drøfting av utfordrende verdispørsmål gjennom en tverrfaglig og systematisk refleksjon. Rådet kan bistå slik at berørte parter får drøftet saken i fellesskap, og på forespørsel være et rådgivende organ. Rådet treffer ikke beslutninger, har ingen sanksjonsmyndighet, men kan bidra som en beslutningsstøtte for tjenestene. Etikkrådet er ikke et klageorgan

## Rådets mandat

Etikkrådet drøfter saker som tjenestemottakere, innbyggere og ansatte opplever som vanskelige eller ubehagelige fordi det går på verdiene løs.

Etikkrådet kan bistå til en bredere drøfting av utfordrende verdispørsmål gjennom en tverrfaglig og systematisk refleksjon. Rådet kan bistå slik at berørte parter får drøftet saken i fellesskap, og på forespørsel være et rådgivende organ. Rådet treffer ikke beslutninger, har ingen sanksjonsmyndighet, men kan bidra som en beslutningsstøtte for tjenestene. Etikkrådet er ikke et klageorgan.

Ingen av medlemmene i rådet representerer sine yrkesgruppers interesser eller fagsyn. Gjennom sine ulike ståsteder og kompetanse sørger de for at komiteen får en perspektivrikdom. Rådet har livssynsnytralitet som mål, og samtlige medlemmer er underlagt taushetsplikt.

## Hvem kan kontakte rådet?

Alle innbyggere og ansatte i Modum kan bringe inn saker som omhandler tjenestetilbudet i kommunen til Etikkrådet. Etikkrådet drøfter saker som tjenestemottakere, innbyggere og ansatte opplever som vanskelige eller ubehagelige fordi det går på verdiene løs.



## Rådet skal

- Støtte opp om etisk forsvarlig praksis i kommunen
- Fremme refleksjon og drøfting av etiske problemer og dilemmaer
- Bidra til bevisstgjøring om etiske problemer som har med ressursbruk og prioriteringer å gjøre
- På forespørsel, hvis mulig, bidra med råd og veiledning om hvordan konkrete etiske problemer kan løses
- Være et forum der tjenestemottakere, innbyggere og ansatte kan få drøftet etiske problemer i forkant eller etterkant
- Bidra til at tjenestemottakere og innbyggere erfarer møtet med tjenesten på en best mulig måte

## Mål for rådets arbeid

- Bidra til økt brukermedvirkning
- Bidra til økt kvalitet på tjenesten
- Bidrar til å heve etikk-kompetansen og til å fremme god praksis i tjenestene gjennom casedrøftinger, undervisning/veiledning og kursvirksomhet.

## Rådets sammensetning i 2021

Rådet er sammensatt av 11 medlemmer, både kommunalt og ikke-kommunalt ansatte.

Funksjon	Navn	Etat
Leder	Wencke Vooren Aase	Helse- og sosial
Sekretær	Birte E Sætrang	Helse- og sosial
Medlem	Lena Grøtterud	Undervisning/Akankontakt
Medlem	Jorun Tandberg	Helse- og sosial
Medlem	Anders Kvaase	Undervisning
Medlem	Terje Ingvoldstad	Selvstendig næringsdrivende
Medlem	Eystein Norborg	Pensjonert prest
Medlem	Grete Bjertnes	Helse- og sosial
Medlem	Erik Hørluck Berg	Selvstendig næringsdrivende/privat næringsliv
Medlem	Line Mørkeng	Privat næringsliv
Medlem	Beate Smetbak	Kommuneoverlege



## Aktiviteter 2021

Rådet har møter hver sjettede uke av to timers varighet. Rådet tilbyr også ad-hoc refleksjon i saker som haster. Eksempelvis reiser et par av rådets medlemmer ut for å gjennomføre refleksjon i avdelingen på det aktuelle tjenestestedet.

Etikkrådet bruker SME-modellen i drøftingen for å sikre bredde og grundig behandling av saken. Modellen er utviklet av Senter for medisinsk etikk (SME) ved universitetet i Oslo og er en anerkjent modell for drøfting av etiske spørsmål.

Etikkrådet har satt opp planlagte møter, som ikke har kunnet vært avholdt på grunn av presserende oppgaver for leder og sekretær opp imot koronautbrudd og omdisponering av arbeidsoppgaver. Leder og sekretær har deltatt på møte sammen med SME høsten 2021 og har hatt en ad hoc refleksjon i avdelingen for tjenester til funksjonshemmede.

## Økonomi

Rådet disponerer ingen økonomiske midler. Tjenestestedet til rådets medlemmer dekker lønnsutgifter og reiseutgifter til samlinger til for eksempel Oslo. Ikke-kommunalt ansatte får en godtgjørelse.

## Rådet vil arbeide videre med følgende i 2022:

- Rådet møtes fast hver sjettede uke
- Rådet tar imot nye saker til drøfting
- Være proaktive i media/sosiale medier
- Være proaktive i de ulike etatene
- Tilby refleksjon i avdelingene slik at flere kan ta del i det etiske refleksjonsarbeidet
- Initiere til fortsatt samarbeid med SME og samhandlende kommuner innen etikk, for hospitering og kunnskaps- og erfaringsdeling.